

Beleidskader Delft
‘Afvalverwijdering in/en een schone stad’
en maatregelen 2009-2010 en verder

Opsteller: Vakteam Milieu
Documentnaam: 20081023_beleidskader_Delft.doc
Datum: 23 oktober 2008

Inhoudsopgave

1	Afvalverwijdering in/en een schone stad: waar staan we nu?	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Evaluatie huidig (zwerf)afvalbeleid	1
1.3	Afbakening	2
1.4	Leeswijzer	2
2	Wat is ons beleidskader voor de komende jaren?	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Visie	3
2.3	Beleidsuitgangspunten	4
3	Met welke regelgeving en ontwikkelingen moeten we rekening houden?	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Regelgeving	11
3.3	Ontwikkelingen	14
3.4	Te maken keuzes in 2009	17
4	Wat willen en kunnen we bereiken en hoe?	19
4.1	Inleiding	19
4.2	2009	19
4.3	2010 en verder	21
	Referenties	25
	Bijlage	
	1: Overzicht maatregelen aanpak zwerfafval 2009-2010 (zwerfafval-plusproject Delft)	
	2: Referentiebeelden kwaliteitsnormen zwerfafval	

1 Afvalverwijdering in/en een schone stad: waar staan we nu?

1.1 Inleiding

Het huidige afvalbeleid in Delft is gebaseerd op diverse beleidsnotities die in de loop der jaren zijn opgesteld. De meest recente afvaldoelstellingen zijn verwoord in de Programmabegroting 2008-2011 [1] waarin we hebben aangegeven de scheidingsdoelstelling te willen verhogen naar 43% in 2009.

Anno 2008 speelt een aantal ontwikkelingen op afvalgebied waarvoor we, in nauw overleg met Avalex, keuzes moeten maken, zoals de vervanging van de minicontainers en de nieuwe afvalverwerkingscontracten na 2009. Om deze keuzes te kunnen maken en te kunnen onderbouwen hebben we een duidelijk beleidskader nodig voor de toekomstige afvalverwijdering in Delft.

De afvalaanbieding en -inzameling kan leiden tot vervuiling van de stad. Daarnaast zijn er ook andere bronnen die in de stad tot zwerfafval leiden en daarmee een negatief effect hebben op de openbare ruimte. Ook de aanpak van zwerfafval en de keuzes daarin vragen om een helder beleidskader.

In deze nota beschrijven we het beleidskader voor de afvalinzameling en de zwerfafvalaanpak in Delft en de maatregelen voor 2009-2010 (en verder).

1.2 Evaluatie huidig (zwerf)afvalbeleid

In de periode april-juli 2008 zijn het huidige afvalbeleid, inzamelmethodes en inzamelresultaten geëvalueerd. De resultaten staan beschreven in het bijgevoegde rapport '*Evaluatie afvalverwijdering Delft 2007*' [2].

Over de aanpak van zwerfafval en de behaalde resultaten in de stad, is een aparte evaluatie uitgevoerd (december 2007-april 2008). De rapportage [3] is behandeld in het college van 20 mei 2008 en heeft de basis geleverd voor een subsidieaanvraag (mei 2008) voor een zogenaamd zwerfafval-plusproject [4]. In dit tweejarige project, waarvoor we inmiddels subsidie hebben verkregen, zal een deel van de geformuleerde verbetermaatregelen op het gebied van zwerfafval in Delft worden uitgevoerd (zie bijlage 1 voor een overzicht van de maatregelen in het plusproject).

De belangrijkste conclusies uit de uitgevoerde evaluaties luiden als volgt:

- Het scheidingsresultaat ligt met 39% (2007) nog onder de landelijke doelstelling van 43% voor gemeenten met een vergelijkbare stedelijkheidsklasse als Delft.
- Het restafval bestaat gemiddeld voor meer dan de helft uit afvalstromen die gescheiden moeten worden aangeboden.
- De doelstellingen van het in 2003 herziene grofvuilbeleid zijn gehaald, maar het aantal meldingen over illegaal aangeboden grofvuil neemt de laatste jaren toe.
- De interne geformuleerde kwaliteitsnormen voor zwerfafval worden met name in de Binnenstad en in de winkelgebieden nog niet gehaald.

- De afgelopen jaren is met name aandacht gegeven aan verbetering van de inzamelvoorzieningen voor afval en de werkwijze rond het schoonhouden van de stad. De inzet van communicatie, educatie en handhaving is beperkt geweest.
- Tweederde van de Delftse inwoners (DIP-peiling juni 2008) is (zeer) tevreden over het afval ophalen in de wijk, 18% is (zeer) ontevreden en 16% staat er neutraal tegenover.
- Meer dan de helft van de Delftse inwoners is tevreden over het schoonhouden van stoepen, straten, fietspaden en het groen. Over het schoonhouden van de grachten en de speelvoorzieningen is men minder tevreden.

Mede op basis van deze evaluatieresultaten en de ontwikkelingen om ons heen, hebben we dit beleidskader en de maatregelen voor 2009-2010 e.v. geformuleerd.

1.3 Afbakening

In deze nota wordt ingegaan op de verwijdering van zowel (grof) huishoudelijk afval als van bedrijfsmatig aangeboden afval. Daarnaast wordt in dit beleidsplan apart ingegaan op de problematiek rond zwerfafval¹. Andere schoonaspecten in de openbare ruimte, zoals hondenuitwerpselen en onkruid, worden in deze nota niet meegenomen.

1.4 Leeswijzer

Na hoofdstuk 1 volgen in hoofdstuk 2 de gemeentelijke visie, uitgangspunten en doelstellingen voor de komende jaren. In hoofdstuk 3 presenteren we een overzicht van de regelgeving en trends op het gebied van afvalverwijdering en een schone stad en geven we aan voor welke concrete keuzes we de komende jaren komen te staan.

In hoofdstuk 4 schetsen we wat we willen en kunnen bereiken in 2009, op basis van de in hoofdstuk 2 beschreven kaders. Voor de periode vanaf 2010 en verder, waarvoor de financiële kaders nog niet vaststaan, schetsen we een aantal scenario's voor de afvalinzameling en het schoonhouden van de stad.

¹ Zwerfafval is afval dat door mensen is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn en afval dat door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op zulke plaatsen terecht is gekomen:

- grof zwerfafval: afval met een hoogte/breedte/lengte/diameter groter dan of gelijk aan 10 cm, niet-zijnde grofvuil;
- fijn zwerfafval: zwerfafval met een hoogte/breedte/lengte/diameter kleiner dan 10 cm en groter dan of gelijk aan 1 cm, met uitzondering van kauwgomresten [4].

2 Wat is ons beleidskader voor de komende jaren?

2.1 Inleiding

Om concrete beleidsmaatregelen te kunnen formuleren is het van belang de gemeentelijke visie en het kader te bepalen. Welke uitgangspunten hanteren we ten aanzien van milieuresultaat, serviceniveau en kosten? En wat zijn onze kaders voor de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving?

Het vaststellen van het beleidskader is belangrijk om de vraagstukken die zich de komende jaren aandienen op het gebied van (zwerf)afval aan een kader te kunnen toetsen. Deze ontwikkelingen zijn namelijk dynamisch en deze dynamiek kan op deze wijze beheersbaar gehouden worden.

2.2 Visie

We kiezen bij ons beleid voor 'afval in/en een schone stad' voor een eigentijdse aanpak: een duurzaam beleid dat tegelijkertijd ook zakelijk is met een nuchtere afweging van kosten en baten. Harde randvoorwaarden in ons beleid zijn goede service voor de burger en het voorkomen van afwenteling op de regio en volgende generaties. We streven naar het beperken van de milieudruk op lokaal niveau door adequaat afvalbeheer met daarbij aandacht voor de klimaatspecten van de afvalinzameling. Scheiding en hergebruik van afvalstoffen is hierbij een belangrijk instrument, met name om primaire (en soms schaarse) grondstoffen te besparen.

Het afvalbeleid heeft een directe relatie met de kwaliteit van de leefomgeving, die op haar beurt cruciaal is voor een duurzame stad. Een goede leefomgeving houdt in dat bewoners en gebruikers van de openbare ruimte hun leefomgeving als herkenbaar, prettig, schoon en aantrekkelijk ervaren, zodat ze er graag wonen, werken en verblijven.

Binnen dit kader streven we naar het verder verbeteren van afvalscheiding en afvalaanbieding. We blijven werken aan een schone stad waarin afval op een gestructureerde manier snel wordt ingezameld en waarbij burgers en ondernemers zich medeverantwoordelijk voelen en zich inzetten voor het schoonhouden van hun omgeving.

2.3 Beleidsuitgangspunten

De beleidsuitgangspunten en –doelstellingen zijn als volgt verwoord.

2.3.1 Milieuresultaat, service, kwaliteit openbare ruimte en kosten

Elke euro kunnen we maar één keer uitgeven en daarom is bij elke keuze steeds een zorgvuldige afweging nodig tussen de kosten, het serviceniveau en het milieuresultaat.

Milieuresultaat

We streven naar verdere verbetering van de afvalscheidingsresultaten en richten ons hierbij met name op de mate waarin de herbruikbare afvalstromen nog in het restafval aanwezig zijn. Daarnaast monitoren we het gerealiseerde scheidingspercentage voor al het (grof) huishoudelijk afval, zodat we dit resultaat kunnen toetsen aan de landelijke doelstelling [5].

De verbeterinspanningen worden gericht op die afvalfracties die ‘aantikken’ en waarvan we inschatten dat met een beperkte inspanning een substantiële hoeveelheid extra gescheiden ingezameld kan worden (goed milieurendement).

We beperken ons bij de invoering van nieuw te scheiden afvalfracties tot die fracties, waarvan het milieurendement bewezen is ten opzichte van de restafvalverbranding, waarvan de scheiding (voor of na inzameling) technisch goed mogelijk is en waarvan de financiële consequenties op voorhand duidelijk en interessant zijn.

Preventie ofwel het voorkomen van het ontstaan van afval, staat bovenaan op de ladder van Lansink. We hebben als gemeente met name het instrument communicatie tot onze beschikking om de inwoners te stimuleren tot afvalpreventie, en we zullen dit instrument de komende beleidsperiode dan ook blijven inzetten.

Service- en voorzieningenniveau

Het serviceniveau voor de burger wordt steeds meer service op maat. Hierdoor hopen we steeds beter bepaalde doelgroepen (bewoners hoogbouw, laagbouw, tweeverdieners, tuinbezitters) te bereiken en te ondersteunen in hun scheidingsgedrag. Dit maatwerk mag ook leiden tot afschaffing van inzamelmethodes die slechts door een beperkte groep gebruikt worden en/of relatief veel kosten, mits er goede alternatieven zijn om dit afval op een goede manier gescheiden aan te kunnen bieden (om te voorkomen dat dit afval in het restafval terecht komt).

Het brengen van grofvuil wordt zoveel mogelijk gestimuleerd, met name vanwege de betere scheidingsmogelijkheden in diverse deelstromen op het Overlaadstation. Tegelijkertijd blijft het huidige serviceniveau voor het aan huis laten ophalen van grofvuil gehandhaafd om ongewenste effecten, zoals toename van illegale grofvuilstortingen en de toename van administratieve handelingen, te voorkomen.

Meldingen die te maken hebben met de afvalinzameling en het schoonhouden van de openbare ruimte, zoals het verwijderen van illegaal grofvuil uit de openbare ruimte, worden binnen twee werkdagen afgehandeld ².

Voorzieningen in de openbare ruimte zijn vrij toegankelijk. Alleen in geval van excessen worden containers afgesloten middels pasjes of sleutels om een einde te kunnen maken aan het oneigenlijk gebruik van deze voorzieningen.

De afvalinzameling kan niet bij elk type woning op dezelfde manier worden uitgevoerd. Gemeente Delft kiest voor inzamelvoorzieningen die enerzijds de bewoner stimuleren tot optimaal scheidingsgedrag en anderzijds tot een kwalitatief goed beeld van de openbare ruimte. Voor nieuwbouw en grootschalige renovatie hanteert Delft de volgende uitgangspunten:

- laagbouw / benedenwoningen met tuin:
 - * minicontainers voor GFT- en restafval;
 - * minicontainer voor papier op vrijwillige basis (via papierinzamelaar);
- woongebouwen (volgens de definitie van het Bouwbesluit 2003);
 - * inpandige containers voor restafval, GFT en papier;
 - * maatwerk voor haalsysteem grofvuil: vaste dag (grofvuilconvenant) indien daar aanleiding voor is qua frequentie en/of omvang aanbod.

² Uitzondering hierop vormen de volgende meldingen waarvoor een behandeltijd van één werkdag geldt:

- verwijderen kadavers uit de openbare ruimte;
- container niet geleegd;
- container niet goed teruggeplaatst;
- morsvuil na inzamelronde.

Voor zover projectontwikkelaars, woningcorporaties en/of VVE's een verzoek willen indienen voor een ondergrondse container bij woongebouwen, geldt een aparte procedure, die ook omschreven staat in het Bouwbesluit 2003³.

Vanuit de gemeentelijke visie dat nieuw te bouwen woon- en bedrijfsgebouwen voorzien moeten zijn van een in pandige containerruimte en dat containers in de openbare ruimte tot een minimum beperkt moeten blijven, worden dergelijke verzoeken niet gehonoreerd. Hierbij spelen ook de volgende afwegingen een rol:

- De aanvrager kan niet de vereniging van eigenaren (VVE), projectontwikkelaar of woningbouwcorporatie zijn; het betreft vaak immers gemeentelijke grond en daarmee zijn alleen wij "belanghebbend".
- We zullen een recht van opstal moeten vestigen (indien op gemeentegrond).

Een verzoek voor ondergrondse containers bij nieuwe woon- en bedrijfsgebouwen zal op basis van dit gemeentelijk beleid in beginsel dan ook niet gehonoreerd worden.

Kwaliteit van de openbare ruimte

We hechten veel waarde aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Ondanks het feit dat de inwoners hun grofvuil (veelal) gratis kunnen laten halen of kunnen wegbrengen, wordt in sommige wijken veel afval bij verzamelcontainers gedumpt. Dit tast het beeld van de openbare ruimte ernstig aan, leidt tot zwerfafval, tot ergernis bij de inwoners en tot problemen bij de inzameling door Avalex (met name bij de ondergrondse containers).

We zetten communicatie, educatie, participatie en handhaving in een doelmatige mix in op die plekken waar afvalbijplaatsing structureel tot overlast leidt.

Het inzamelen van afval is in Delft een taak die dagelijks wordt uitgevoerd. Dit betekent dat er dagelijks afval op straat kan staan, al dan niet in afgesloten inzamelmiddelen zoals containers en dergelijke. Afval dat volgens de regels wordt aangeboden (op het juiste moment, op de juiste plaats, netjes gebundeld e.d.) èn ook netjes wordt opgehaald, vinden we acceptabel in het licht van de kwaliteit van de openbare ruimte.

³ Conform de voorschriften in het Bouwbesluit 2003, moet aan het college een gelijkwaardigheidsverklaring gevraagd worden. Dit verzoek moet gelijktijdig bij de aanvraag voor een bouwvergunning ingediend worden. Het college moet door de indiener overtuigd worden dat een ondergrondse container minimaal dezelfde mate van Veiligheid, Bescherming van de gezondheid, Bruikbaarheid, Energiezuinigheid en Bescherming van het milieu biedt als is beoogd met het voorschrift een in pandige containerruimte te creëren. In het geval dat dit overtuigend gebeurt en leidt tot het afgeven van een gelijkwaardigheidsverklaring, dan zal de gemeente vervolgens een verzoek moeten ontvangen voor het realiseren van een ondergrondse container in de openbare ruimte.

Bovengrondse containers doen vaak afbreuk aan een goede beeldkwaliteit. Daarom zijn we een aantal jaar geleden gestart met een traject om alle bovengrondse verzamelcontainers voor restafval te vervangen door ondergrondse containers. Het voorkomen van bijplaatsing (zakken, grofvuil) blijft zowel bij de boven- als ondergrondse containers een aandachtspunt.

Naar verwachting zullen medio 2010 alle bovengrondse restafvalbakken zijn vervangen door ondergrondse containers. Daar waar mogelijk zijn ook de bovengrondse papier- en glascontainers vervangen door ondergrondse containers.

Specifiek voor zwerfafval formuleren we ambities voor de gewenste schoonheidsgraad: aan welke beeldkwaliteit moet een gebied voldoen? Het werken op beeldkwaliteit leidt tot een constantere en hogere kwaliteit van de openbare ruimte. Het loslaten van vaste frequenties en omschakelen naar een resultaatgerichte aanpak is een leerproces dat in de organisatie al is gestart en verder moet worden ontwikkeld.

Het schoonmaken van de stad voeren we uit gedurende reguliere werktijden van maandag tot en met vrijdag. Uitzondering hierop vormen de winkelgebieden en het kernwinkelgebied in de Binnenstad, waar ook op zaterdag inzet wordt gepleegd ('s morgens en eind van de dag / begin van de avond). Structurele inzet op zondagen vraagt extra financiële middelen die binnen de huidige kaders niet beschikbaar zijn.

In Delft worden de komende jaren veel bouwactiviteiten en herstructureringen uitgevoerd, van klein- tot grootschalig. We hechten aan duidelijke afspraken met de betrokken partijen over het beheer in relatie tot de gewenste beeldkwaliteit gedurende de realisatieperiode van deze projecten.

Kosten

Alle kosten van de afvalverwijdering worden doorgerekend in de afvalstoffenheffing en er worden geen aparte heffingen toegepast voor speciale diensten. Alleen voor specifieke stromen, die met name vrijkomen bij verbouwingen (gips, schoon puin, bouw- en sloopafval), wordt op het Overlaadstation een tarief geheven.

Voor elke afvalstroom zijn verbeteringen mogelijk in de huidige aanpak. In de afweging hoe de beperkte financiële middelen het beste kunnen worden ingezet, speelt het verwachte rendement een belangrijke rol: wat kost het om de verbetering uit te voeren en wat levert het op, zowel in termen van milieuresultaat en service als in (vermeden) kosten en effect op de kwaliteit van de openbare ruimte.

2.3.2 Overige uitgangspunten

Integrale aanpak

Het resultaat van initiatieven op het gebied van afvalpreventie, afvalaanbieding en gescheiden inzameling wordt grotendeels bepaald door het gedrag van burgers. Om het gewenste gedrag te bereiken is het van belang dat alle beschikbare beleidsinstrumenten (communicatie, educatie, participatie, voorzieningen, uitvoering, regelgeving, handhaving) in voldoende mate worden ingezet. Verbetering van voorzieningen heeft alleen effect als ook de kennis en houding gevoed worden. Voor de afvalstromen waarvoor de inzet van de beleidsinstrumenten tot nu toe niet optimaal is geweest, streven we verbetering van afvalaanbieding en –scheiding allereerst na via een afgewogen en doelmatige inzet van voorzieningen, communicatie/educatie, participatie en regelgeving/handhaving.

De ambities voor de schone stad liggen op het onder controle krijgen van het verkeerd aangeboden afval, waardoor dit niet meer als storend wordt ervaren. We kiezen nu nadrukkelijk niet voor het binnen één dag weghalen van verkeerd aangeboden afval, omdat we verkeerd gedrag hiermee in feite belonen en er een situatie kan ontstaan van 'dweilen met de kraan open'.

Duurzaamheid

We zetten in op een goede kwaliteit van de leefomgeving en formuleren hiervoor onder andere specifieke doelen voor de schoonheidsgraad van de stad (zwerfafval) en voor de toepassing van inzamelmiddelen in de openbare ruimte (zie ook het kopje '*Kwaliteit van de openbare ruimte*').

Om de geluid- en luchtkwaliteit in de stad verder te verbeteren zetten we via Avalex in op het gebruik van energiezuinige, stille en schone motoren voor de inzameling van het afval.

Samenwerking in de regio

Onze gemeente valt binnen Stadsgewest Haaglanden en is deelnemer in de gemeenschappelijke regeling Avalex. Met de toetreding tot Avalex en de daarmee toegenomen schaalgrootte beogen we de kostenefficiëntie van de afvalverwijdering verder te verbeteren.

We vinden het belangrijk om ons eigen beleid te kunnen voeren, maar willen binnen de regio niet solistisch optreden met maatregelen die direct negatieve effecten hebben op de overige gemeenten in de regio. In het

beleidsmatig overleg van de gemeenten die in Avalex deelnemen, informeren de gemeenten elkaar over beleidsdoelen, -kaders en uitwerkingsplannen. Daarnaast is het overleg gericht op het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op diverse beleidsthema's.

Voorbeeldfunctie

We zijn ons bewust van onze voorbeeldfunctie en wensen deze goed te vervullen. Dit geldt voor alle aspecten op het gebied van de afvalverwijdering: voor de werkwijze op straat, voor de naleving van de milieuregels en voor de behandeling van klachten. Specifiek in onze rol als deelnemer in Avalex en als opdrachtgever van externe partijen zoals Kringloopbedrijf Delft en Combiwerk, hanteren we voorschriften die ook moeten leiden tot zorgvuldig gedrag en handelen van deze partijen en zien we toe op de naleving hiervan.

Sturen op resultaat

In lijn met de landelijke tendens formuleren we voor steeds meer aspecten van ons beleid/uitvoering het gewenste resultaat in plaats van de gewenste inspanning. Vervolgens houden we via monitoring van de prestatie-indicatoren de vinger aan de pols en sturen bij waar nodig. We peilen daarnaast ook de beleving van de inwoners om te zien of de objectieve en subjectieve resultaten met elkaar in de pas lopen.

3 Met welke regelgeving en ontwikkelingen moeten we rekening houden?

3.1 Inleiding

Op het gebied van afvalinzameling en afvalscheiding zijn diverse ontwikkelingen gaande die van invloed (kunnen) zijn op de toekomstige doelen van afvalscheiding en/of op de wijze van afvalinzameling. In dit hoofdstuk behandelen we de regelgeving en trends waarmee we voor de toekomst rekening moeten houden.

3.2 Regelgeving

De regelgeving rond de inzameling en afvoer van huishoudelijk afval is op de volgende punten gewijzigd of nog in ontwikkeling:

- verruiming gemeentelijke bevoegdheid bij GFT-inzameling;
- besluit verpakkingen (o.a. gescheiden inzameling kunststof verpakkingen);
- Landelijk Afvalbeheerplan (LAP-2);
- nieuwe EU-kaderrichtlijn.

Verruiming gemeentelijke bevoegdheid bij GFT-inzameling

Sinds januari 1994 moeten gemeenten GFT-afval gescheiden inzamelen en vervolgens verwerken tot compost. Deze maatregel werd ingevoerd zodat er minder afval gestort of verbrand hoefde te worden om zo de milieuschade te beperken.

Sinds 1994 is het afvalbeheer veranderd. Begin jaren negentig werd huishoudelijk afval hoofdzakelijk op stortplaatsen gestort. Tegenwoordig wordt het in grote hoeveelheden verbrand in afvalverbrandingsinstallaties (AVI's).

SenterNovem heeft in 2004 de gevolgen van deze ontwikkeling voor de GFT-inzameling onderzocht met als resultaat dat kostenoverwegingen en beschikbare verwerkingscapaciteit de belangrijkste criteria zijn om een keuze te maken voor wel of niet GFT-inzamelen. Gescheiden inzamelen en vervolgens nuttig toepassen van GFT-afval is doorgaans goedkoper dan gemengde inzameling en verwijderen door verbranden. De kostenvoordelen zitten niet zozeer bij de inzameling, maar bij de vermeden verwijdering. Daarmee is de gescheiden inzameling thans vaak de meest kosteneffectieve oplossing.

In het licht van het voorgaande is een wetswijziging voorbereid die de verruiming van de inzamelmogelijkheden van het GFT regelt en die naar verwachting in 2009 wordt vastgelegd.

De volgende onderwerpen komen hier onder meer aan bod:

- gemeenten mogen zelf de frequentie van GFT-inzamelen bepalen (bijv. in winterperiode overslaan of 1x per maand ophalen);
- gemeenten mogen inzameling beperken tot specifieke fracties van het GFT (bijv. alleen tuinafval);
- gemeenten mogen ook andere stromen tegelijk met het GFT-afval inzamelen (bijv. luiers).

Voor Delft loopt het verwerkingscontract voor GFT eind 2009 af. Ter voorbereiding op het nieuwe contract zal dan ook onder andere een kostenafweging gemaakt worden op basis van het tariefverschil tussen GFT- en restafvalverwerking, inzamelkosten en kapitaallasten van inzamelmiddelen. Naast deze kostenafweging kunnen ook andere zaken (mede) bepalend zijn, zoals milieuaspecten (emissies, duurzaamheid, rijafstanden).

Producentenverantwoordelijkheid

De implementatie van het Besluit Verpakkingen verloopt moeizaam. In september 2007 hebben de betrokken partijen (VROM, VNG, bedrijfsleven) een raamovereenkomst getekend over de doelstellingen en uitvoering. Vervolgens zijn de partijen gestart met het opstellen van een uitvoeringsprotocol waarin de werkwijze en financieringswijze gedetailleerd staat beschreven. Dit protocol is bij een ledenraadpleging door de meerderheid van de gemeenten afgekeurd. Eén van de kritiekpunten is dat de overeenkomst uitgaat van bronscheiding en geen ruimte laat voor nascheiding.

Nedvang, de organisatie waarin een groot deel van het verpakkend bedrijfsleven is vertegenwoordigd, is in april 2007 in diverse gemeenten in Nederland gestart met verschillende proeven voor de inzameling van kunststof verpakkingen. Op basis van de proefresultaten zal uiteindelijk het vergoedingstarief voor kunststofverpakkingen aan gemeenten worden bepaald.

Tot op heden heeft Delft, net als de andere Avalex-gemeenten en veel andere gemeenten, de evaluatie van de proefprojecten afgewacht. Deze laat echter nog op zich wachten, evenals een duidelijke uitspraak van VROM over de ruimte voor nascheiding.

In de tussentijd heeft de VNG in april 2008 alle gemeenten opgeroepen, vooruitlopend op de evaluatieresultaten, toch te beginnen met de kunststofinzameling. Het vergoedingstarief is vooralsnog bepaald op € 367 per ton en gemeenten kunnen nu zelf de rekensom maken of men voor dit bedrag een goede inzamelstructuur kan opzetten.

LAP-2

Het nieuwe Landelijke AfvalbeheerPlan (LAP-2) is in voorbereiding. In dit plan worden de kaders geschetst voor de afvalinzameling en –verwerking in de komende jaren. Waar LAP-1 uitging van sectorplannen voor specifieke afvalstromen, vooral gericht op de verwerking, wordt in LAP-2 de ketenintegratie veel meer gestimuleerd. De gedachte hierbij is dat een positieve ingreep in het ene deel van de keten niet een veel negatiever effect mag hebben in een ander deel van de keten.

Een verkennend onderzoek (april 2008) heeft geleid tot de volgende (eerste) conclusies:

- afvalstromen met grote volumes en weinig scheiding: zet in op preventie, bronscheiding en vervolgens hoogwaardige toepassing (bijvoorbeeld: (grof) huishoudelijk restafval en steenachtig bouw en sloopafval);
- afvalstromen met materiaalketens: zet in op ketenbeleid en recycling en vermindering van consumptie (bijvoorbeeld: metalen, papier/karton en GFT-afval);

- afvalstromen met grote energievraag tijdens de gebruiksfase: zet in op energie-efficiënte, zonder dat dit een negatief effect heeft op de afvalverwerking (bijvoorbeeld: WEB, textiel en tapijt);
- afvalstromen met schadelijke emissies tijdens verwerking; zet in op technische maatregelen en verbetering van het inputmateriaal (bijvoorbeeld: gips en batterijen).

In LAP-2 zal in ieder geval opgenomen worden dat gemeenten ook kunststof verpakkingen gescheiden moeten inzamelen.

De ontwikkelingen rond LAP-2 worden gevolgd en vertaald naar de lokale situatie.

Nieuwe EU-kaderrichtlijn op gebied van afvalverwerking

In juni 2008 is het Europees Parlement akkoord gegaan met nieuwe wetgeving op het gebied van afvalverwerking. Hierdoor komen er strengere regels en duidelijke doelstellingen voor het hergebruik en de recycling van afval. Daarnaast verplicht de richtlijn de lidstaten tot het opstellen van bindende nationale programma's voor afvalpreventie.

Vanaf de publicatie van de wet in het publicatieblad van de EU hebben de lidstaten twee jaar de tijd om de nieuwe Kaderrichtlijn te implementeren in de nationale wetgeving.

De nieuwe kaderrichtlijn geeft duidelijkheid over definities, geeft basisregels voor alle andere onderdelen van de EU-wetgeving met betrekking tot afval en bevat de volgende doelstellingen voor 2020:

- recycling van 50% van al het papier, metaal, glas en soortgelijke items uit huizen (nu 27%);
- recycling van 70% van ongevaarlijk bouw- en sloopafval.

Lidstaten moeten afval managementplannen en afvalpreventieprogramma's opstellen. Indien nodig zal de Europese Commissie eind 2014 een kader opstellen voor afvalpreventie.

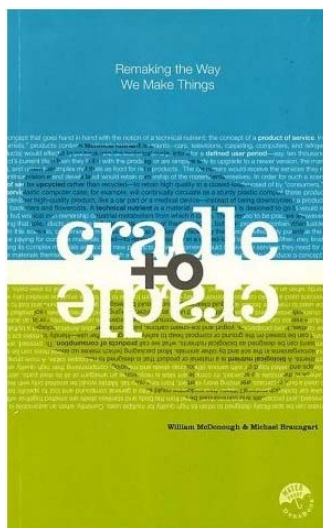
Op welke wijze de Nederlandse overheid uitvoering zal geven aan deze nieuwe kaderrichtlijn en tot welke scheidings- en hergebruiksdoelstellingen dit zal leiden, is op dit moment nog niet aan te geven.

3.3 Ontwikkelingen

Klimaat

Met de toenemende aandacht voor het klimaat is het milieu weer meer in de belangstelling komen te staan. Voor de afvalverwijdering geldt dat met name het voorkomen van de uitstoot van langcyclisch CO₂ van belang is, zowel bij de inzameling als bij de verwerking van het afval. Bij de keuze voor inzamelsystemen en bij heroriëntatie op verwerkingscontracten en -technieken is het effect van de keuze op de CO₂-uitstoot (of de wijze van compensatie van deze uitstoot) dan ook een aandachtspunt.

Cradle to cradle

In onze consumptiemaatschappij gaan veel waardevolle grondstoffen verloren, omdat producten in de afvalfase worden verbrand of op een laagwaardige niveau worden herverwerkt. Dit verlies aan grondstoffen is niet alleen slecht voor het milieu maar ook voor de portemonnee. Sinds een aantal jaar is het concept 'cradle to cradle' in opmars, waarin de gedachte centraal staat dat producten die zijn afgedankt, in onderdelen cq materiaalstromen oneindig op hetzelfde niveau bruikbaar moeten blijven voor nieuwe producten. In Nederland wordt dit concept sinds kort door een beperkt aantal organisaties (gemeenten, bedrijven) omarmd en geconcretiseerd. Mocht cradle to cradle een hoge vlucht nemen, dan zal dit ook gevolgen krijgen voor de afvalinzameling. Vanuit Amerika zijn voorbeelden bekend van fabrikanten die hun eigen producten in de afdankfase retour nemen om weer in te zetten voor nieuwe producten.

Ontwikkelingen binnen Avalex

Binnen Avalex zijn diverse ontwikkelingen gaande die een relatie hebben met of zelfs direct van invloed zijn op de toekomstige afvalverwijdering in Delft:

- haalbaarheidsonderzoek nascheidingsinstallatie
Begin 2008 heeft Avalex zich aangesloten bij een initiatief van Cyclus, Midwaste en Irado om de haalbaarheid te onderzoeken voor een nascheidingsinstallatie in de regio Zuid-Holland. Aanleiding hiervoor zijn het aflopen van het verwerkingscontract voor GFT en rest, de landelijke ontwikkelingen op het gebied van biomassa en kunststoffen.

De resultaten van het haalbaarheidsonderzoek worden verwacht in het 4^e kwartaal van 2008.

Mede op basis van de onderzoeksresultaten zal een keuze gemaakt moeten worden tussen continuering van het verbranden van het restafval of overschakeling op nascheiding.

- afloop verwerkingscontracten GFT- en restafval

Eind 2009 lopen voor diverse gemeenten, waaronder Delft, de verwerkingscontracten voor GFT- en restafval af. Avalex analyseert onder andere de mogelijkheden op verwerkingsgebied en mogelijke andere afvalaanbieders in de regio om de krachten mee te bundelen. Ook wordt de inzameling van GFT bij hoogbouw geanalyseerd om te kunnen bepalen of het nuttig is hier ook in de toekomst mee door te gaan.

- Avalex-pas

Binnen de Avalex-gemeenten is in juli 2008 aan alle huishoudens een pas verstrekt, die toegang verschaft tot het lokale brengstation. Deze pas biedt de mogelijkheid meer zicht te krijgen op het aanbodgedrag van de bezoekers (aantal bezoeken per jaar, afvalaanbod per keer). 'Grote' aanbieders kunnen worden herkend en kunnen, voor zover het misbruik betreft, worden aangepakt cq geweerd.

Daarnaast kan de pas in de toekomst gebruikt worden om de toegankelijkheid tot de ondergrondse containers te reguleren. Zowel in Rijswijk (Oud Rijswijk) als in Leidschendam-Voorburg (hoogbouw) is dit reeds in voorbereiding. Doel is onder andere om afvaltoerisme te voorkomen.

- schone motoren

Avalex heeft in maart 2008 de eerste twee kraakperswagens in gebruik genomen met een zogenaamde EEV-motor (Enhanced Environmentallyfriendly Vehicle ofwel milieuvriendelijk voertuig). Milieutechnisch zijn deze motoren beter dan de huidige vastgestelde normen voor uitstoot van uitlaatgassen. De voertuigen worden onder andere ingezet in de binnenstad.

In de loop van 2008 worden nog negen van dergelijke schone wagens in gebruik genomen.

- evaluatie KCA-haalsysteem

De inzameling van KCA verloopt in alle Avalex-gemeenten via een brengmethode (inleveren op de brengstations cq het KCA-depot). Daarnaast hanteren vier gemeenten ook een haalsysteem via standplaatsen. De indruk heerst dat de haalmethode weinig KCA oplevert. Daarom inventariseert Avalex de resultaten en kosten van de haalmethode en maakt een voorstel voor een alternatieve haalmethode. Dit voorstel wordt vervolgens voorgelegd aan de deelnemende gemeenten.

- Avaalex-afvalfolder

De gemeenten verzorgen de beleidscommunicatie over afval en Avaalex draagt zorg voor de communicatie over uitvoeringszaken. Onderzocht wordt of het mogelijk is een Avaalex-folder te maken over de inzameling van afval in het verzorgingsgebied, die bruikbaar is voor alle vijf aangesloten gemeenten.

Lokale ontwikkelingen

- verhuizing vestiging Avaalex en KCA-depot

Tot op heden voert Avaalex de inzamelactiviteiten in Delft uit vanaf de 'oude' vestiging van de reiniging aan de Staalweg. Vanaf eind 2008 zullen de inzamelactiviteiten uitgevoerd worden vanaf een nieuwe locatie aan de Voltaweg, naast het Overlaadstation. Voor de inwoners van Delft heeft dit als voordeel dat KCA vanaf dat moment ingeleverd kan worden op het Overlaadstation, waar een nieuw KCA-depot gerealiseerd zal worden.

- vervanging ondergrondse containers

De eerste ondergrondse containers blijken inmiddels toe aan renovatie of vervanging. Avaalex heeft deze inzamelmiddelen in beheer en verzorgt deze vervanging.

Een eventuele herbestemming van de huidige ondergrondse GFT-containers voor één of meerdere andere fracties, hangt onder andere af van de keuzes rond de inzameling van GFT en kunststof verpakkingen.

- duurzaamheidsvisie

In 2008 ontwikkelt gemeente Delft haar nieuwe duurzaamheidsvisie. Eén van de thema's waarvoor specifieke doelen geformuleerd zullen worden, is Leefomgeving. Een goede kwaliteit van de leefomgeving is cruciaal voor een duurzame stad. Dit omvat niet alleen aspecten als herkenbaar, prettig, schoon en aantrekkelijk, maar ook om milieuaspecten, zoals geluids- en stankoverlast, luchtkwaliteit, (zwerf) afval en om ruimtelijke aspecten.

Op basis van de doelstellingen die hierin geformuleerd worden voor bijvoorbeeld CO₂-reductie, fijnstof en geluid, moet bepaald worden tot welke randvoorwaarden dit leidt voor de afvalverwijdering. Hierbij valt te denken aan specifieke eisen aan de inzamelvoertuigen of verwerkingstechnieken.

- vervanging minicontainers huishoudens

In 2009 en de jaren daarna staat de vervanging van de meeste minicontainers voor GFT- en restafval gepland. Voorafgaand aan de aanschaf van nieuwe inzamelmiddelen moeten bestuurlijke keuzes gemaakt worden rond de gewenste inzamelmethode voor GFT- en restafval (en eventueel andere afvalfracties) bij eengezinswoningen. Deze keuzes hangen onder andere samen met de mogelijkheden voor scheiding van kunststof verpakkingen (via bron- of nascheiding).

- uitvoering zwerfafval-plusproject [4]

In het 4^e kwartaal van 2008 is Delft gestart met de uitvoering van een tweejarig zwerfafval-plusproject. In dit met € 120.000 gesubsidieerde project worden verschillende verbetermaatregelen uitgevoerd rond de aanpak van zwerfafval. Het betreft een integrale aanpak waarin de verschillende instrumenten (communicatie, educatie, participatie, beheer en handhaving) worden ingezet en die moeten leiden tot een schonere stad (zie bijlage 1).

3.4 Te maken keuzes in 2009

In de voorgaande paragrafen staat een aantal ontwikkelingen / trends beschreven waarvoor we in 2009 keuzes moeten maken. Deze staan hier nog eens kort samengevat:

- Kunststof verpakkingen: inzameling via bron- of nascheiding en hoe?
- KCA-inzameling via chemocar op standplaatsen: huidige wijze continueren, alternatieve methode toepassen of alleen nog maar brengen naar Overlaadstation en detailhandel, supermarkten, apotheken e.d.?
- GFT-inzameling bij hoogbouw: huidige wijze continueren, beperken tot haalsysteem bij gemotiveerde huishoudens of geheel stoppen?
- Vervanging minicontainers huishoudens: continueren van de huidige rest- en GFT-inzameling of restafval inzamelen in combinatie met een andere fractie (duobak?) en welk containervolume/ledigingsfrequentie etc?
- Afvalfolder (bij belastingaanslag): de Delftse folder continueren of meeliften met de Avalex-folder?

De keuzes rond deze thema's moeten worden afgewogen binnen het beleidskader dat we in hoofdstuk 2 hebben aangegeven.

Deels worden deze thema's binnen het beleidsmatig overleg van alle Avalex-gemeenten onderzocht en uitgewerkt.

4 Wat willen en kunnen we bereiken en hoe?

4.1 Inleiding

Realistische en betaalbare ambities: dat is de insteek die we gekozen hebben voor de komende jaren. Voor 2009 staat de begroting al vast en is de daarin gerealiseerde financiële ruimte voor maatregelen op het gebied van afval / schone stad, beperkt. Voor de jaren erna kan voor nieuwe maatregelen nog dekking gezocht worden in de programmabegroting of in het pakket van gemeentelijke heffingen.

4.2 2009

Financiële ruimte

In de begroting van 2009 is ten opzichte van 2008 financiële ruimte voor maatregelen op het gebied van afval en de schone stad. Deze ruimte bestaat uit de volgende componenten:

- eenmalig:
 - * € 150.000 te onttrekken aan de voorziening hogere vuilverwerkingskosten;
 - * € 10.000 te onttrekken uit de reserve Milieu Technologie Fonds.

In 2009 (tot augustus 2010) voeren we in Delft ook het zwerfafval-plusproject [4] uit waarbinnen een mix van maatregelen en instrumenten wordt ingezet om het zwerfafval in de stad te verminderen. Met de subsidie van € 120.000 kan het zwerfafval-plusproject budgettair neutraal worden uitgevoerd.

Beleidsdoelstellingen

Ons uitgangspunt voor de doelstellingen voor 2009 is het beschikbare budget: welke maatregelen kunnen we voor dit geld in 2009 uitvoeren en welke effecten zijn hiervan te verwachten? De beleidsdoelstellingen voor 2009 hebben we als volgt geformuleerd:

- vergroten bewustwording van Delftenaren (algemeen en scholieren) en betrokkenheid op thema leefomgeving, met daarin specifiek aandacht voor (zwerf)afval;
- verbeteren netheid openbare ruimte ten aanzien van bijgeplaatst afval en illegaal grofvuil (pilot) en waaivuul bij papierinzameling (ontwerpwedstrijd);
- realiseren van de aangegeven kwaliteitsnorm per type gebied (zie tabel) tijdens reguliere werkdagen (dus niet op zaterdag en zondag; bijlage 2 bevat de referentiebeelden die bij de kwaliteitsnormen horen);

gebiedstype	kwaliteits- norm [6]	% meetpunten dat voldoet aan norm ⁴		doelstelling 2009
		situatie 2007		
		grof verhard	grof onverhard	
binnenstad en stationsgebied	A	69%	81%	≥ 80%
winkellocaties/straten/centra	A	50%	71%	
woonstraten	B	98%	98%	
bedrijventerreinen	B	100%	100%	
doorgaande wegen	B	98%	94%	

⁴ In totaal zijn er 625 meetpunten, verspreid over de stad, waarvan wekelijks op 20 meetpunten de gerealiseerde kwaliteit wordt gemeten en waarbij wordt bepaald of de aangetroffen situatie aan de kwaliteitsnorm voldoet.

- terugdringen van het aandeel herbruikbaar afval in het restafval van gemiddeld 57% (2007, 2008: 50%) tot gemiddeld 48% in 2009 (gecorrigeerd voor het aandeel grofvuil in elk monster ⁵);
- verder verbeteren van het afvalscheidingsniveau van 39% in 2007 naar 40% in 2009.

Maatregelen

Het beschikbare bedrag van € 160.000 gebruiken we in 2009 om via een integrale aanpak de situatie rond grofvuil en het beeld van de stad te verbeteren. Concreet stellen we de volgende maatregelen voor. De uitvoering zal zoveel mogelijk gecombineerd worden met de uitvoering van de maatregelen uit het zwerfafval-plusproject (o.a. communicatie, educatie en handhaving).

maatregelen 2009	extra kosten per jaar	
	eenmalig	structureel
vergroten bewustwording en betrokkenheid van Delftenaren (algemeen en scholieren)		
communicatie (algemene campagne + maatwerk binnen projectmatige aanpak) ⁶	€ 5.000	€ 4.000
stimuleren educatie (lespakket over afval tbv basisscholen)	€ 5.000	€ 9.000
integrale aanpak omgeving scholen voor voortgezet onderwijs ⁷	€ 15.000	
participatie (o.a. wijkwedenschappen, grote schoonmaakacties e.d.)		€ 30.000
verbeteren netheid openbare ruimte		
projectmatige aanpak bijplaatsing en illegaal grofvuil (pilot)	€ 20.000	
structurele inzet toezicht en handhaving (o.a. in projectmatige aanpak)	€ 0	
stimuleren gebruik blauwe minicontainers voor papier bij laagbouw	€ 10.000	
ontwerpwedstrijd voor inzamelmiddel/inzamelsysteem huishoudens binnenstad (restafval, papier/karton)	€ 10.000	
realiseren kwaliteitsnorm per type gebied (<u>niet</u> op zaterdag en zondag)		
optimaliseren kwaliteitgericht werken (scholingskosten)	€ 30.000 ⁸	
diverse maatregelen uit zwerfafval-plusproject [4]		
terugdringen aandeel herbruikbaar afval in restafval / verder verbeteren afvalscheidingsniveau		
opzetten belonings-/spaarsysteem voor bezoeken aan Overlaadstation	€ 10.000	
communicatie en handhaving (zie vergroten bewustwording)		
overig		
verbeteren meldsysteem (illegaal vuil) + ontwikkelen kostenkentallen	€ 5.000	€ 7.000
totaal extra kosten maatregelen 2009	€ 110.000	€ 50.000
<i>totaal extra beschikbaar 2009</i>	<i>€ 160.000</i>	

⁵ Gecorrigeerd voor grofvuil. Het aandeel grofvuil varieert soms sterk tussen de verschillende analysemonsters. Dit heeft invloed op de gewichtssamenstelling voor de overige afvalfracties. Daarom worden de gewichtspercentages voor GFT, papier, glas, textiel, KCA en apparaten herberekend aan de hand van het totale monstergewicht minus het gewicht aan grofvuil. Bij volgende analyses moet deze correctie op dezelfde wijze worden uitgevoerd om de resultaten onderling vergelijkbaar te maken.

⁶ We gaan voor 2009 uit van € 9.000 aan extra kosten, die we fictief hebben verdeeld over eenmalige en structurele kosten.

⁷ In 2009 voeren we, in samenhang met het zwerfafval-plusproject, een pilot uit bij een aantal VO-scholen om het effect te kunnen bepalen.

⁸ De kosten voor het scholingstraject zijn hoger, maar worden gedeeltelijk opgevangen binnen de reguliere scholingsbudgetten van Stadsbeheer.

Naast de hiervoor genoemde maatregelen voeren we ook maatregelen uit, waarvoor geen extra geld nodig is, omdat deze binnen de formatie/begroting voor 2009 vallen (onder andere handhavingactiviteiten rond hotspots en in projectmatige aanpak, verhogen servicenorm voor weghalen illegaal grofvuil tot twee werkdagen).

De projectmatige aanpak omvat een pilot in een (nog te selecteren) gebied waar we een gerichte integrale aanpak hanteren om bijplaatsing van afval en illegaal grofvuil terug te dringen. In overleg met alle betrokken partijen (intern, extern) formuleren we een concrete aanpak, waarin de nul-situatie wordt vastgelegd en meetbare doelen worden geformuleerd. Afhankelijk van de doorlooptijd van de aanpak voeren we de proef in de eerste helft van 2009 in één of meerdere gebieden uit.

Bij scholen voor voortgezet onderwijs pakken we zowel de omgeving rond de scholen als de snoeproutes aan. Dit betreft de loop- en fietsroutes van de scholieren naar de school.

Beleidsdoelstellingen en maatregelen 2010 en verder

In het tweede kwartaal van 2009 wordt de projectmatige aanpak geëvalueerd, waaruit zal blijken of de gehanteerde aanpak tot het gewenste effect leidt. Op dat moment worden ook de keuzes duidelijk rond de thema's zoals beschreven in paragraaf 3.4 en zijn de verwachte financiële consequenties inzichtelijk.

Op basis van deze informatie formuleren we op dat moment de beleidsdoelen voor 2010 en verder.

4.3 2010 en verder

De beleidsdoelen en maatregelen voor 2010 en verder worden in de tweede helft van 2009 geformuleerd op basis van de informatie die op dat moment beschikbaar is. Vooruitlopend hierop geven we alvast een doorkijkje naar 2010 en verder via een tweetal scenario's:

- scenario 1: verhoogde inzet op opruimen naast bewustwording;
- scenario 2: uitbouwen integrale aanpak en sterke inzet op verbetering kwaliteit.

Deze scenario's zijn uitgewerkt in financiële consequenties, waarvoor de dekking in de toekomstige begrotingen nog bepaald moet worden. In de scenario's is nog geen rekening gehouden

met de financiële consequenties van de keuzes op het gebied van kunststofinzameling, GFT en dergelijke (zie paragraaf 3.4).

Natuurlijk zijn er nog meer scenario's denkbaar, zoals bijvoorbeeld het realiseren van dezelfde beeldkwaliteit in de woonstraten als in de binnenstad (niveau A).

4.3.1 Scenario 1: verhoogde inzet op opruimen naast bewustwording

Als uit de evaluatie van de projectmatige aanpak bijplaatsing en illegaal grofvuil blijkt, dat het niet lukt om bijplaatsing en illegaal grofvuil voldoende en structureel terug te dringen, dan zetten we vanaf 2010 extra in op het opruimen van bijgeplaatst afval en illegaal grofvuil.

Beleidsdoelstellingen middellange termijn

- terugdringen verblijftijd van bijgeplaatst afval en illegaal grofvuil tot 1 dag (behalve in het weekend);
- stimuleren educatie en participatie (niveau 2009).

Maatregelen

Om de stad dagelijks na te rijden op bijgeplaatst afval en illegaal grofvuil zijn naar schatting twee ploegen extra nodig, die dagelijks de stad narijden op basis van meldingen en eigen signalering.

Daarnaast gaan we uit van continuering van de inzet op communicatie, educatie en participatie.

maatregelen scenario 1	extra kosten per jaar	
	eenmalig	structureel
terugdringen verblijftijd van bijgeplaatst afval en illegaal grofvuil tot 1 dag (behalve in het weekend)		
dagelijks narijden bijgeplaatst afval en illegaal grofvuil		€ 150.000
vergroten bewustwording (niveau 2009)		
communicatie		€ 4.000
stimuleren educatie (lespakket over afval tbv basisscholen)		€ 9.000
participatie (o.a. wijkweddenscapen, grote schoonmaakacties e.d.)		€ 30.000
overig		
verbeteren meldsysteem (illegaal vuil) + ontwikkelen kostenkentallen		€ 7.000
totaal extra kosten maatregelen scenario 1		€ 200.000

Financiële ruimte

Uit het overzicht van maatregelen en kosten blijkt, dat de extra kosten voor scenario 1 in de orde van € 200.000 per jaar liggen. Deze extra kosten kunnen niet gedekt worden uit de lopende begroting, dus bij de Programmabegroting 2010-2013 moeten andere dekkingsmogelijkheden worden gezocht (via afvalstoffenheffing of via allocatie budget nieuw beleid).

4.3.2 Scenario 2: uitbouwen integrale aanpak en sterke inzet op verbetering kwaliteit

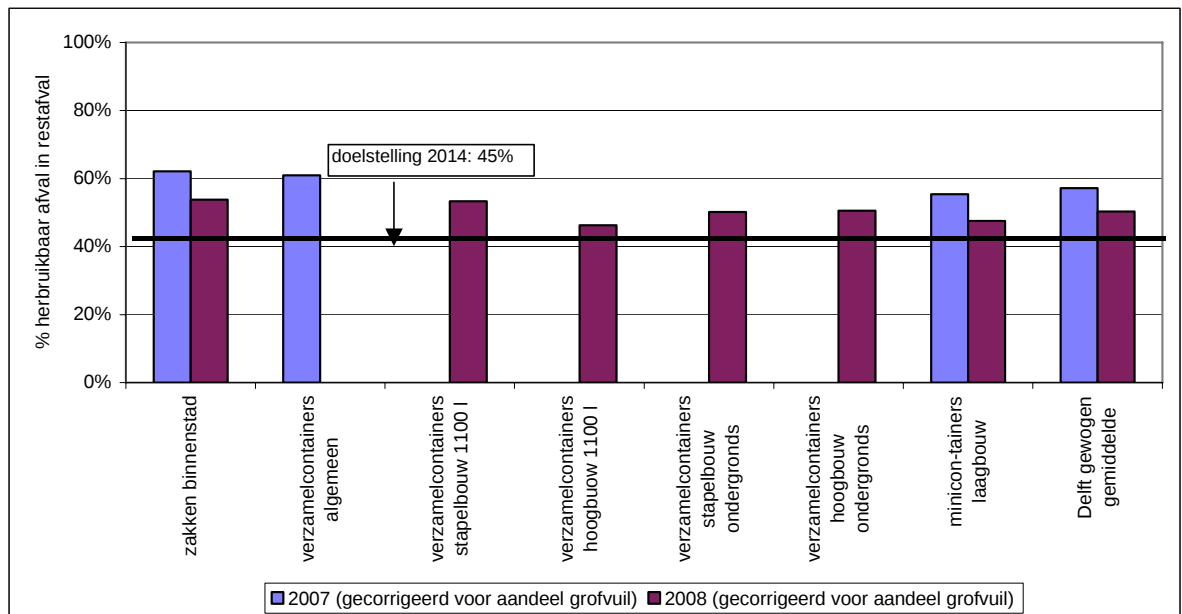
Op basis van het succes van de projectmatige integrale aanpak uit 2009, wordt deze aanpak van (zwerf)afval voortgezet en uitgebreid. Daarnaast vindt een kwaliteitsslag plaats door de winkelgebieden en het kernwinkelgebied in de binnenstad ook in het weekend schoon te houden op kwaliteitsniveau A.

Beleidsdoelstellingen middellange termijn

- verder vergroten bewustwording van Delftenaren (algemeen en scholieren) en betrokkenheid op thema leefomgeving, met daarin specifiek aandacht voor (zwerf)afval;
- verbeteren netheid openbare ruimte ten aanzien van bijgeplaatst afval en illegaal grofvuil (uitbreiding projectmatige aanpak);
- realiseren van de aangegeven kwaliteitsnorm per type gebied (zie tabel) tijdens reguliere werkdagen en in de binnenstad en winkelgebieden **ook in het weekend**;

gebiedstype	kwaliteitsnorm [6]	% meetpunten dat voldoet aan norm		
		situatie 2007		doelstelling 2010 e.v.
		grof verhard	grof onverhard	
binnenstad en stationsgebied	A	69%	81%	≥ 85%
winkellocaties/straten/centra	A	50%	71%	
woonstraten	B	98%	98%	
bedrijventerreinen	B	100%	100%	
doorgaande wegen	B	98%	94%	

- terugdringen van het aandeel herbruikbaar afval in het restafval van gemiddeld 57% (2007, 2008: 50%) tot gemiddeld 45%⁹ in 2014 (zie figuur, gecorrigeerd voor het aandeel grofvuil in elk monster (zie ook voetnoot 4);

⁹ Deze doelstelling moet opnieuw gezien worden zodra er meer duidelijkheid is over bronscheiding of nascheiding van diverse fracties, waaronder kunststof verpakkingen.

- verder verbeteren van het afvalscheidingsniveau van 39% in 2007 naar 43% (zie voetnoot 9) in 2014;
- verbeteren tevredenheid bewoners (DIP) over de verschillende beheerobjecten in de openbare ruimte tot de volgende percentages in 2014 ;

beheerobject	huidige tevredenheid		doelstelling tevredenheid 2014
	DIP 2007	DIP 2008 (voorlopige resultaten)	
vegen straten (<i>en trottoirs</i>)	68%	61%	≥ 70%
vegen fietspaden	62%	58%	
vegen trottoirs	60%	<i>zie vegen straten</i>	
schoonhouden groenvoorzieningen	55%	53%	≥ 60%
schoonhouden watergangen	43%	39%	≥ 50%
schoonhouden speelvoorzieningen	39%	32%	
leggen prullenbakken	38%	40%	
aantal prullenbakken	33%	31%	

Maatregelen

De integrale aanpak wordt uitgerold over de hele gemeente. Daarnaast voert Wijkonderhoud een continuooster in om ook in de weekenden structureel inzet te kunnen plegen in de binnenstad en in de winkelgebieden. De inzet op communicatie wordt verhoogd om de bewustwording verder te stimuleren.

maatregelen scenario 2	extra kosten per jaar	
	eenmalig	structureel
verder vergroten bewustwording en betrokkenheid van Delftenaren (algemeen en scholieren)		
communicatie (algemene campagne + maatwerk binnen uitrol projectmatige aanpak)	€ 5.000	€ 15.000
stimuleren educatie (lespakket over afval tbv basisscholen)		€ 9.000
integrale aanpak omgeving scholen voor voortgezet onderwijs		€ 16.00
participatie (o.a. wijkwedenschappen, grote schoonmaakacties e.d.)		€ 30.000
verbeteren netheid openbare ruimte		
verdere uitrol projectmatige aanpak bijplaatsing en illegaal grofvuil	€ 10.000	
structurele inzet toezicht en handhaving (o.a. in projectmatige aanpak)		€ 0
realiseren kwaliteitsnorm per type gebied (<u>ook in het weekend</u>)		
invoeren continuooster tbv structurele inzet in het weekend		€ 200.000
terugdringen aandeel herbruikbaar afval in restafval / verder verbeteren afvalscheidingsniveau		
uitvoeren belonings-/spaarsysteem voor bezoeken aan Overlaadstation		€ 5.000
communicatie en handhaving (zie verder vergroten bewustwording)		
overig		
verbeteren meldsysteem (illegaal vuil) + ontwikkelen kostenkentallen		€ 7.000
totaal extra kosten maatregelen scenario 2	€ 15.000	€ 282.000

Financiële ruimte

Uit de gepresenteerde kosten van de maatregelen in scenario 2 blijkt, dat met name de extra inzet in het weekend leidt tot aanzienlijke structurele meerkosten.

Net als voor scenario 1 geldt dat de totale extra kosten voor scenario 2 niet gedekt kunnen worden uit de lopende begroting en dat bij de Programmabegroting 2010-2013 andere dekkingsmogelijkheden (via afvalstoffenheffing of via allocatie budget nieuw beleid) moeten worden gezocht.

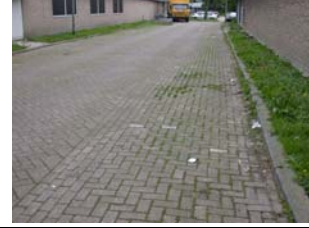
Referenties

- [1] Programmabegroting 2008-2011 Gemeente Delft.
- [2] Evaluatie afvalverwijdering Delft 2007. Gemeente Delft, Vakteam Milieu, september 2008.
- [3] Delft Schoon! Stand van zaken 2008 en plan van aanpak zwerfafval 2008-2011. Gemeente Delft, projectgroep zwerfafval, april 2008.
- [4] Projectbeschrijving voor implementeren van verbetermaatregelen mbt aanpak zwerfafval Delft 2008-2010 (SAM zwerfafval-plusproject), projectgroep zwerfafval, april 2008.
- [5] Landelijk afvalbeheerplan 2002-2012 (LAP).
- [6] Stichting Nederland Schoon en Stichting CROW, Afrekenen met zwerfafval, april 2003.

Bijlage 1: Overzicht maatregelen aanpak zwerfafval 2009-2010 (zwerfafval-plusproject Delft)

maatregel	omschrijving	in plus-project	nog nader te bepalen
beleid en organisatie			
1.1	Toewijzen coördinatietaken aan één Vakteam en uitvoeren coördinatie- en evaluatietaken	x	
1.2	Vaststellen kwaliteitsnormen schoonheidsgraad openbare ruimte		x
werkwijze			
2.1	Formuleren eenduidige taakafbakening en afstemming tussen Avalex en Wijkonderhoud	x	
2.2	Optimaliseren kwaliteitgericht werken in werkmethodes		x
2.3	Afstemmen cq aanvullen personeel op openings- en sluitingstijden		x
voorzieningen			
3.1	Evalueren / herformuleren afvalbeleid, rekening houdend met schoonambities	x	
3.2	Formuleren kwaliteitseisen voor aantrekkelijkheid afvalbakken in openbare ruimte	x	
communicatie / educatie			
4.1	Uitvoeren algemene communicatiecampagne over zwerfafval	x	
4.2	Opzetten educatieproject op basisscholen	x	
participatie / bewustwording			
5.1	Opzet educatieve schoonmaakteams		x
5.2	Organiseren diverse acties in week van Nederland Schoon		x
5.3	Integrale aanpak omgeving VO-scholen		x
5.4	Stimuleren en faciliteren Fleur Delft op Acties voor inwoners	x	
5.5	Aanpakken hotspots met alle betrokken partijen (partijen variëren per hotspot: o.a. corporaties, scholen, winkeliers e.d.)	x	
handhaving			
6.1	Uitvoeren gerichte handhavingaanpak mbt zwerfafval	x	
samenwerking met derden			
7.1	Intensiveren samenwerking met betrokken partijen in openbare ruimte (o.a. NS, woningcorporaties e.d.)	x	
monitoring en evaluatie			
8.1	Verbeteren huidige schouwssystematiek	x	
8.2	Onafhankelijke monitoring schoonheidsgraad	x	
8.3	Verbeteren vraagstelling over schoonhouden in DIP-peiling	x	

Bijlage 2: Referentiebeelden kwaliteitsniveaus zwerfafval

kwaliteits-niveau	omschrijving	aantal eenheden grof zwerfafval per 100 m ²	referentiebeeld			
			woonstraten	winkelgebied	bedrijfsterrein	groen
A ⁺	zeer schoon	0				
A	schoon	1-3				
B	matig schoon	4-10				

kwaliteits-niveau	omschrijving	aantal eenheden grof zwerfafval per 100 m ²	referentiebeeld			
			woonstraten	winkelgebied	bedrijfsterrein	groen
C	vuil	11-25				
D	zeer vuil	>25		